

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 29 czerwca 2022 r.,
w sprawie **S. C.**,
skazanego z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 22 lipca 2021 r., sygn. akt II Aka (...),
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w S.
z dnia 10 lutego 2021 r., sygn. akt III K (...),

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. B. G., Kancelaria Adwokacka w S. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych, w tym 23 % VAT, z tytułu sporządzenia i wniesienia kasacji z urzędu;**
- 3. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w S. z dnia 10 lutego 2021 r., sygn. III K (...), J. C. został uznany za winnego tego, że w dniu 18 grudnia 2019 r. w G. przy ul. M., działając z zamiarem ewentualnym, spowodował u S. M. ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, poprzez zadanie mu kilku

uderzeń w twarz oraz kilku kopnięć w klatkę piersiową i okolice jamy brzusznej, co skutkowało u pokrzywdzonego doznaniem obrażeń głowy pod postacią złamania kości nosa, bez przemieszczenia odłamków kostnych oraz obrażeń tułowia pod postacią rozkawałkowania śledziony, co wymagało operacji ratującej życie, a doznane obrażenia spowodowały łącznie ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za przestępstwo podobne z zastosowaniem przemocy lub groźbą jej użycia, tj. z art. 280 § 1 k.k., orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 10 października 2014 r., sygn. akt II K (...), w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności, która została następnie objęta wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w G. z dnia 12 stycznia 2017 roku, sygn. akt II K (...) i karą łączną 3 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności, odbytą przez skazanego w okresie od 28 kwietnia 2016 r. do 14 marca 2019 r, tj. czynu z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za który wymierzona została kara 5 lat pozbawienia wolności; na podstawie art. 41 a § 1 k.k. orzeczony został na okres 5 lat zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonym S. M. oraz zakaz zbliżania się do S. M. na odległość bliższą niż 5 metrów, połączone z obowiązkiem zgłaszania się do Komendy Powiatowej Policji w G. jeden raz w tygodniu; na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzeczona została na rzecz pokrzywdzonego nawiazka w wysokości 5.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; na podstawie art. 63 § 1 k.k., na poczet orzeczonej kary, zaliczony został okres zatrzymania oraz orzeczone o kosztach obrony z urzędu i postępowania.

Apelację od powyższego wyroku złożył obrońca skazanego, zarzucając:

- I. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie:
1. art. 7 k.p.k. i art. 4 k.p.k. poprzez uwzględnienie przez sąd I instancji jedynie okoliczności na niekorzyść oskarżonego, płynących z wniosków opinii biegłego, bez uwzględnienia pozostałych okoliczności, wskazywanych przez świadków, mających na co dzień do czynienia z pokrzywdzonym, jak również pominięcie dowodów z dokumentacji medycznej, znajdującej się w aktach sprawy, z których nie wynikały żadne dolegliwości wskazujące na doznanie już w dniu 18 grudnia 2019 r. przez S. M. obrażeń w obrębie jamy brzusznej,

2. art. 7 k.p.k. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę zeznań M. W. i S. M., H. U. oraz wyjaśnień skazanego,
3. art. 7 k.p.k. i art. 4 k.p.k. poprzez uwzględnienie przez Sąd I instancji jedynie okoliczności na niekorzyść oskarżonego, płynących z wniosków kuratora przeprowadzającego wywiad środowiskowy w niniejszej sprawie, podczas gdy stwierdzenie, że w miejscu zamieszkania oskarżony posiada opinię osoby nadużywającej alkoholu i narkotyków i przejawiającej zachowania agresywne oparte jest na twierdzeniach „anonimowej sąsiadki”, która z dużą dozą prawdopodobieństwa jest M. W.,
4. art. 410 k.p.k. poprzez całkowite pominięcie w ustaleniach faktycznych poczynionych przez Sąd: że S. M. w chwili zdarzenia był pijany, że dzień po zdarzeniu w dniu 19 grudnia 2019 r. udał się na KPP w G. w celu złożenia ustnego zawiadomienia o przestępstwie i zeznań w charakterze świadka, zeznań świadka A. Z., który wskazywał, że „w trakcie spotkań pana U. z panem M. i panią W. doszło do awantury wywołanej przez nich z panem C.”, podczas której U., M. i W. byli pod wpływem alkoholu, a od oskarżonego funkcjonariusz nie wyczuł woni alkoholu, zeznań świadka A. Z., który wskazywał, że „wszyscy w tym budynku mają konfliktowy charakter”, „są ze sobą mocno skłóceni. Według mnie nie da się ich absolutnie pogodzić.”, zeznań A. M., która wskazywała, że „M. W. stosowała przemoc w stosunku do swojego byłego męża w swoim mieszkaniu, takiego starszego pana. Gdybym jej nie zabrała, to by go zabiła. Ona robi to rurą od odkurzacza albo tłuczkiem do mięsa.”, że w dokumentacji medycznej nie ma żadnych śladów na potwierdzenie tego, że pokrzywdzony znajdował się w stanie po kopaniu w klatkę piersiową i okolice jamy brzusznej, a bolesność miejscowa lewej strony klatki piersiowej była skutkiem upadku, że w dokumentacji medycznej znajduje się wzmianka „bez sińców czy obrzęku”,
 II. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 410 k.p.k. poprzez całkowite pominięcie poczynienia przez sąd ustaleń faktycznych w przedmiocie ustalenia zamiaru sprawcy, skutkującą błędnym ustaleniem i przyjęciem, że oskarżony przewidywał i godził się na to, że spowoduje u S. M. ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, w sytuacji, gdy sposób zadania urazów, ich umiejscowienie i siła nie wskazywały na

możliwość powstania w ich wyniku choroby realnie zagrażającej życiu pokrzywdzonego,

III. rażącą niewspółmierność, w sensie surowości, orzeczonej względem skazanego kary 5 lat pozbawienia wolności - na skutek przecenienia ustalonych w tej sprawie okoliczności obciążających oraz rażącą niewspółmierność orzeczonej w kwocie 5.000 zł nawiązki,

IV. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 410 k.p.k. poprzez całkowite pominięcie w ustaleniach faktycznych poczynionych przez Sąd okoliczności łagodzących, takich jak: okoliczności i motywacja dokonanego czynu, w tym przede wszystkim silny konflikt sąsiedzki i prowokujące zachowanie pokrzywdzonego w stosunku do oskarżonego, zachowania S. C. w stosunku do A. M. i jej córki N., podejmowania przez skazanego pracy zarobkowej, prowadzenie ustabilizowanego trybu życia.

W konsekwencji autor środka odwoławczego wniósł o przyjęcie wobec skazanego kwalifikacji prawnej czynu z art. 157 § 1 k.k. i wyeliminowanie z opisu czynu fragmentu dotyczącego spowodowania u pokrzywdzonego ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu poprzez zadanie mu kilku kopnięć w klatkę piersiową i okolice jamy brzusznej, co skutkowało u pokrzywdzonego obrażeniami tułowia pod postacią rozkawałkowania śledziony i wymagało operacji ratującej życie oraz wymierzenie łagodnej kary przy przyjęciu zmienionej kwalifikacji, ewentualnie przyjęcie kwalifikacji prawnej czynu z art. 156 § 2 k.k. oraz wymierzenie łagodnej kary przy przyjęciu zmienionej kwalifikacji, ewentualnie wymierzenie łagodniejszej kary, orzeczenie na rzecz S. M. nawiązki w wysokości 1.000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 22 lipca 2021 r., sygn. II AKa (...), zaskarżony wyrok został zmieniony w ten sposób, że: w opisie przypisanego skazanemu czynu w miejsce zwrotu „poprzez zadanie mu kilku uderzeń w twarz” przyjęto zwrot „poprzez zadanie mu uderzenia w twarz”; obowiązek zgłaszania się oskarżonego do Policji orzeczono na podstawie art. 43 § 1a k.k. na okres 6 miesięcy; w pozostałym zakresie orzeczenie zostało utrzymane w mocy.

Od tego wyroku kasację złożył obrońca skazanego, zarzucając:

I. rażąco naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, w postaci art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., i art. 410 k.p.k., polegające na nienależytym rozważeniu zarzutów postawionych w apelacji wniesionej od wyroku sądu I Instancji, a w szczególności poprzez uznanie, że zeznania pokrzywdzonego oraz świadka H. U. w sposób niebudzący wątpliwości prowadzą do przekonania, że:

- skazany poprzez zadawanie kopnięć pokrzywdzonemu spowodował u niego ryzyko ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w rozumieniu art. 156 § 1 pkt. 2 k.k. w postaci choroby realnie zagrażającej życiu i powielenie w tym zakresie uchybień sądu I instancji;
- przyjęcie, że skazany działał umyślnie (z zamiarem ewentualnym) w kierunku spowodowania u pokrzywdzonego obrażeń skutkujących ciężkim uszczerbkiem na zdrowiu w rozumieniu art. 156 § 1 pkt. 2 k.k.;

II. rażąco naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, w postaci art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., w zw. z art. 7 k.p.k. wskutek dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów, w szczególności poprzez:

- przyjęcie, że skazany kopnął pokrzywdzonego pomimo zawartych w dokumentacji medycznej zgromadzonej w niniejszej sprawie informacji, w szczególności sporządzonej bezpośrednio po zaistnieniu zdarzenia, z której nie wynikały żadne dolegliwości wskazujące na doznanie przez pokrzywdzonego obrażeń jamy brzusznej w dniu zdarzenia i powielenie w tym zakresie uchybień sądu I instancji;
- ustalenie charakteru zadanych pokrzywdzonemu obrażeń w oparciu o opinię biegłego, który wskazał jedynie, że do stwierdzonych u pokrzywdzonego w kilka dni po zdarzeniu obrażeń mogło dojść w wyniku przedmiotowego zdarzenia i powielenie w tym zakresie uchybień sądu I instancji;
- nieuwzględnienie wcześniejszego konfliktu stron, jako okoliczności, która winna rzutować na ocenę wiarygodności zeznań pokrzywdzonego (i osób z nim związanych), na których oparto ustalenia, co do szczegółowego przebiegu przedmiotowego zdarzenia, która to okoliczność uznana została za pozostającą bez związku ze sprawą;

W następstwie powyższych zarzutów autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna, co stwarzało podstawę do jej oddalenia w trybie art. 535 § 3 k.p.k. Aby doszło do naruszenia przez sąd odwoławczy przepisów: art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. (lecz nie art. 410 k.p.k., który adresowany jest do sądu przeprowadzającego postępowanie dowodowe, którym w niniejszej sprawie był sąd I instancji) należy wykazać, że wszystkie zarzuty apelacyjne lub niektóre z nich nie zostały w ogóle rozpoznane, bądź zostały rozpoznane w sposób niepełny (postanowienie SN z dnia 22 grudnia 2021 r., IV KK 405/21, LEX nr 3324543). Jednocześnie ze sformułowanego przez art. 523 § 1 k.p.k. wymogu wynika obowiązek wykazania przez autora kasacji, że uchybienie to miało charakter rażący i co najmniej mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Doniosłe jest również to, że zachowanie rzetelności kontroli instancyjnej badać należy przez pryzmat argumentacji zaprezentowanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, a nie subiektywnego odczucia niezadowolenia z treści tego orzeczenia. Oceniając zasadność zarzutów kasacyjnych z tej perspektywy należało dojść do wniosku tożsamego ze sformułowanym w pisemnej odpowiedzi prokuratora, zgodnie z którym wskazanie na naruszenie powyższych norm prawa procesowego miało charakter jedynie pozorny. Autor skargi, przedstawiając formalnie poprawny zarzut kasacyjny, w istocie dążył bowiem do dalszego kontestowania ustaleń faktycznych i polemizowania z oceną dowodów dokonaną przez sąd I instancji, następnie stosownie zweryfikowaną w postępowaniu odwoławczym. Ponowienie w kasacji tych samych zarzutów co w apelacji, pod pozorem obrazy art. 433 § 2 k.p.k., jest niczym innym, jak próbą wywołania ponownej kontroli odwoławczej wyroku sądu I instancji, co jest postępowaniem niedopuszczalnym w postępowaniu kasacyjnym, które będąc postępowaniem nadzwyczajnym sprowadza się przecież do kontroli, z perspektywy zarzutów kasacyjnych, prawomocnego orzeczenia sądu odwoławczego (por.

postanowienie SN z dnia 3 listopada 2021 r., II KK 513/21, LEX nr 3335599). Zauważyć trzeba, że dla prawidłowego podniesienia zarzutu kasacyjnego nie wystarczy samo stwierdzenie, że sąd odwoławczy określonego zarzutu nie rozpoznał, naruszając art. 433 § 2 k.p.k. lub nie rozważył go należycie, czym dopuścił się obrazy art. 457 § 3 k.p.k., ale konieczne jest wykazanie, że przy dokonywaniu kontroli odwoławczej uchybienie zaistniało w rzeczywistości, a nadto opisanie na czym ono polegało i dlaczego stanowi tak rażące naruszenie przepisów, że można je przyrównywać w swych skutkach do uchybienia w postaci bezzwzględnej podstawy odwoławczej (postanowienie SN z dnia 3 listopada 2021 r., II KK 418/21, LEX nr 3266460). Skarżący z tej powinności się natomiast nie wywiązał, sprowadzając nadzwyczajny środek zaskarżenia do wyrażenia niezadowolenia z wyników kontroli instancyjnej, co dowodzi, że rozpoznana kasacja nie czyniła zadość przepisom zarówno art. 519 jak i 523 § 1 k.p.k.

Do powyższych wniosków prowadziło skonfrontowanie podniesionych zastrzeżeń pod adresem rzetelności postępowania odwoławczego z motywami zaprezentowanymi w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, które sporządzone zostało w sposób wnikliwy i wyczerpujący. Każdy z zarzutów apelacyjnych poddany został szczegółowej analizie, w wyniku której zaprezentowane zostały argumenty wskazujące na bezzasadność środka odwoławczego. Sąd II instancji wskazał wszakże powody, dla których nie można było podzielić zapatrywań skarżącego o obrazie art. 4, 7, 410 k.p.k. opartych jedynie na przeciwstawnej, a nade wszystko wybiórczej, subiektywnej i pełnej hipotez analizie materiału dowodowego. W ramach przeprowadzonej kontroli zaskarżonego wyroku sąd odwoławczy wskazał, z jakich przyczyn brak jest podstaw do podważania charakteru doznanych przez pokrzywdzonego obrażeń, odniósł się także do znaczenia procesowego akcentowanego przez obronę nieopuszczania przez pokrzywdzonego miejsca zamieszkania pokrzywdzonego w okresie od 18 do 22 grudnia 2019 r., czy też konfliktu pomiędzy stronami, jak też szczegółowo omówił podstawę dowodową ustaleń

w zakresie strony podmiotowej, tj. postaci zamiaru. Nie jest więc uprawnione twierdzenie, że okoliczności te zostały w toku procesu pominięte, czy nienależycie zweryfikowane przez pryzmat zarzutów kasacyjnych w sytuacji, w której stanowiły

one przedmiot badania, a jedynie zostały zinterpretowane odmiennie, aniżeli chciałby tego skarżący. Takie zawołowane motywy kasacji implikowały jej bezzasadność, bowiem nie chodziło w nich o wykazanie naruszenia rangi określonej w art. 523 § 1 k.p.k., lecz dalsze polemizowanie z kwestiami ocennymi, będącymi następstwem realizacji podstawowej prerogatywy sądu wynikającej z art. 7 k.p.k., naruszenia której w odniesieniu do wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w żadnej mierze nie wykazano.

Konsekwencją zaprezentowanej powyżej argumentacji było zatem oddalenie kasacji w trybie art. 535 § 3 k.p.k., co stwarzało podstawę do orzeczenia kosztach postępowania kasacyjnego (art. 637a w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.) oraz – z uwagi na stosowny wniosek – o kosztach pomocy prawnej świadczonej na rzecz skazanego z urzędu, co znajduje swoją podstawę w treści art. 29 § 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz.U.2020.1651 t.j.), § 4 ust. 3 i § 17 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2019.18 t.j.)